

Avfall i fysisk planering

Inledning

Syfte

Syftet med detta referensmaterial är att ge beskrivningar och checklistor för avfall i den fysiska planeringen och att därmed skapa förutsättningar för att avfall ska beaktas i hela kedjan från översiktsplan till bygglov i Uppsala kommun. Avfallshantering löper som en tråd genom alla delar av kedjan och där detaljnivån stegvis ökar. Det största behovet bedöms vara i de två sista stegen i kedjan. I detta material tas därför arbetet med detaljplaner och bygglovsprocessen upp.

Läsanvisning

Materialet är uppdelat i kapitel med olika målgrupper. För både arbetet med detaljplaner och bygglovsprocessen så finns dels Stadsbyggnadsförvaltningen och andra interna och externa intressenter. Beroende på målgrupp så kan behovet av information skilja sig åt mellan grupperna. Såväl bilagor som hänvisning till andra dokument finns med i detta referensmaterial.

Innehållsförteckning

Inledning	2
Syfte.....	2
Läsanvisning	2
Innehållsförteckning.....	2
Avfallsplanen	3
Syfte och förklaring	3
Avfallstrappan	4
Allmänt om insamling av avfall under kommunalt ansvar.....	4
Ansvar.....	4
Avfallssystem	4
Arbetsmiljö.....	7
Övergripande.....	7
Trygghet vid avfallsutrymmen	7
Tillgänglighet.....	7
Referensmaterial för Stadsbyggnadsförvaltningen (SBF) och andra intressenter för detaljplaner	8
Syfte och användning.....	8
Renhållningsföreskrifter för Uppsala Kommun.....	8

Avfallstrappan	8
Angöring, transportvägar och dragvägar	9
Ytor för avfall	11
Checklistor och kontrollmaterial för Stadsbyggnadsförvaltningen och andra intressenter rörande detaljplan	12
Syfte och användning.....	12
Referensmaterial för Stadsbyggnadsförvaltningen (SBF) och andra intressenter för arbete med bygglov.....	14
Syfte och användning.....	14
Renhållningsföreskrifter för Uppsala Kommun.....	14
Avfallstrappan	14
Angöring, transportvägar och dragvägar	15
Dimensionering	18
Utformning av avfallutrymme.....	19
Avfallshantering under byggtid.....	20
Checklistor och kontrollmaterial för Stadsbyggnadsförvaltningen och andra intressenter för bygglov	21
Syfte och användning.....	21
Bilagor	23

Avfallsplanen

Syfte och förklaring

Enligt miljöbalkens 15 kapitel ska varje kommun ha en avfallsplan, som enligt avfallsförordningen ska ses över vart fjärde år och revideras vid behov. Naturvårdsverkets föreskrifter om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall reglerar avfallsplanens innehåll. Avfallsplanens mål och åtgärder ska utgå från de svenska miljökvalitetsmålen och etappmålen samt andra relevanta mål, strategier och planer, och ska syfta till att avfall hanteras enligt avfallshierarkin. Avfallsplanen utgör tillsammans med Renhållningsföreskrifterna det som kallas renhållningsordningen. Renhållningsordningen är styrdokumentet för avfallshanteringen i kommunen och kompletterar andra lagar och regler som finns inom avfallsområdet.

Uppsalas avfallsplan som gäller från och med 2023 har fyra övergripande långsiktiga mål; Avfallsmängderna ska minska och återanvändningen ska öka, materialåtervinningen ska öka, avfallets miljö- och klimatpåverkan ska minska och det ska vara lätt att göra rätt. Under varje mål finns ett antal indikatorer med målvärden och mållår, som mäter om vi rör oss i rätt riktning. Avfallsplanens handlingsplan innehåller

åtgärder som bidrar till indikatorerna och de övergripande målen. Avfallsplanens första handlingsplan sträcker sig från år 2023 till och med år 2026.

Avfallstrappan

Avfallstrappan styr hur vi ska tänka om hur vi ska ta hand om avfallet. Genom att ha med detta i hela kedjan för den fysiska planeringen så kan vi skapa förutsättningar för att komma högre upp i avfallstrappan. Från att på en övergripande nivå (Översiktsplan) skapa visioner och mål, till att på detaljplanenivå och bygglov skapa förutsättningar för detta, möjliggör vi ändamålsenliga ytor och anläggningar som behövs för ett hållbart samhälle.

Bild Avfallstrappan

Allmänt om insamling av avfall under kommunalt ansvar

Ansvar

I föreskrifterna om avfallshantering för Uppsala Kommun finns hänvisningar till gällande bestämmelser och föreskrifter. Vidare beskrivs ansvarsfördelningen, krav på utsortering, emballering, behållare, tillgänglighet och transportvägar med mera. Föreskrifterna hittar du som klickbar bilaga i detta dokument.

Avfallssystem

Kärhämtning sker av avfallskärl i olika storlekar mellan 130 – 660 liter. För matavfall så ställs endast 140 literskärl ut med hänsyn till arbetsmiljöaspekten. Avfallsfordon som används för detta är traditionella avfallsfordon, med oftast två fack för insamling av materialet. De krav som ställs på framkomlighet för avfallsfordon, avstånd och angöring finns beskrivna i kommande kapitel.

Underjordsbehållare är helt eller delvis nedgrävda i marken. Ett kranfordon används för tömning av dessa behållare. För denna typ av hämtning ställs förutom kraven på framkomlighet och angöring även specifika krav. Dessa krav gäller (*bild 1*):

- Vikten på underjordsbehållaren och avfallet ska inte överstiga 2 000 kg.
- Underjordsbehållaren ska kunna tömmas med kranfordon.
- På angöringsplats ska tillräckligt utrymme finnas för kranfordon inkl. stödben.
- Angöringsplatsen kan inte kombineras med annan parkering eller annan angöring på platsen.
- Avståndet mellan kranfordonets angöringsplats och lyftöglan eller lyftpunkten får vara högst 5 meter.
- Den fria höjden bör vara minst 8 meter över kranfordonet, lyftöglan/lyftpunkten och tömningsvägen.
- Kranfordonets angöringsplats får inte ligga så att parkerade bilar eller andra känsliga hinder är placerade mellan kranfordon och behållare eller avfall.
- Det bör inte finnas en trottoar/gång-/cykel-/bilväg mellan kranfordon och behållare eller avfall, om sådan finns ska det finnas en möjlighet att spärra av ytan under tömning.

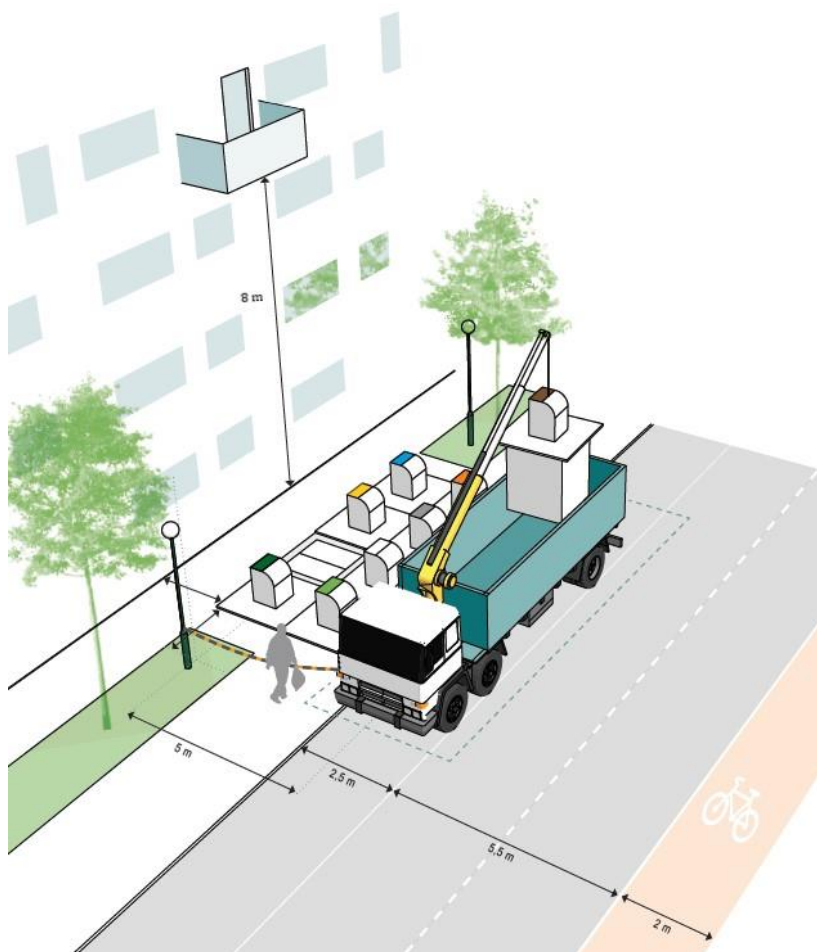

Bild 1 Tömning av underjordsbehållare

Matavfallstankar är installerade som ett alternativ för insamling av matavfall. För denna typ av tömning ställs förutom kraven på framkomlighet även specifika krav enligt nedan:

- Dessa ska kunna tömmas med slamsugningsfordon och det ska finnas slangkopplingar som är kompatibla med slamsugningsfordonets.
- Slangdragningen mellan kopplingspunkt på tanken och slamsugningsfordonet ska vara så kort som möjligt. Slangdragning överstigande 10 meter bör undvikas för att upprätthålla en god arbetsmiljö.
- Slangdragning får inte ske i trappor, trånga passager, staket eller andra hinder.
- Eventuella luckor ska vara lätta att öppna/stänga och bör inte väga mer än 15 kg.
- Fastighetsägaren ansvarar själv för eventuell rengöring eller spolning av matavfallstanken.

Matavfallstankar med kombitank är installerade som alternativ för insamling av matavfall och fett. Dessa tankar separerar matavfall och fett och släpper sedan renat vatten vidare ut på ledningsnätet. För denna typ av hämtning ställs förutom kraven på framkomlighet även specifika krav enligt nedan:

- Dessa ska kunna tömmas med slamsugningsfordon och det ska finnas slangkopplingar som kompatibla med slamsugningsfordonets.
- Slangdragningen mellan kopplingspunkt på tanken och slamsugningsfordonet ska vara så kort som möjligt. Slangdragning överstigande 10 meter bör undvikas för att upprätthålla en god arbetsmiljö.
- Slangdragning får inte ske i trappor, trånga passager, staket eller andra hinder.
- Eventuella luckor ska vara lätta att öppna/stänga och bör inte väga mer än 15 kg.
- Fastighetsägaren ansvarar själv för eventuell rengöring eller spolning av matavfallstanken med kombitank.
- Vidare behöver Uppsala Vatten kontaktas för att säkerställa att tilltänkt kombitank uppfyller kraven på rening.

Fettavskiljare installeras för verksamheter och framför allt sådana som hanterar livsmedel. Detta görs för att motverka att för mycket fett leds in på avloppsnätet. För mer information se riktlinjer för "*Fettavskiljare och utsläpp av fetthaltigt avloppsvatten*" (www.uppsalavatten.se) För denna typ av hämtning ställs förutom kraven på framkomlighet även specifika krav enligt nedan:

- Dessa ska kunna tömmas med slamsugningsfordon och det ska finnas slangkopplingar som är kompatibla med slamsugningsfordonets.
- Slangdragningen mellan kopplingspunkt på tanken och slamsugningsfordonet ska vara så kort som möjligt. Slangdragning överstigande 10 meter bör undvikas för att upprätthålla en god arbetsmiljö.
- Slangdragning får inte ske i trappor, trånga passager, staket eller andra hinder.
- Eventuella luckor ska vara lätta att öppna/stänga och bör inte väga mer än 15 kg.
- Fastighetsägaren ansvarar själv för eventuell rengöring eller spolning av fettavskiljaren.

Enskilt avlopp anläggs vid de områden eller fastigheter där anslutning till det kommunala Va-nätet inte är möjligt. Förutom de övergripande kraven på framkomlighet och transportvägar så finns specifika krav på dessa enligt nedan:

- Slamavskiljare, brunn, tank och minireningsverk ska vara av den typ att tömning kan ske med slamsugningsfordon.
- Lock eller manlucka bör väga max 15 kg, ska vara skyltad och får inte vara övertäckt när tömning ska ske. Lock eller manlucka bör vara låst och låset ska kunna öppnas med enkelt verktyg, till exempel skiftnyckel eller polygrip.
- Brunnsbotten får inte ligga lägre än 5 meter under hämtningsfordonets uppställningsplats.
- Vid nyanläggning av slamavskiljare, brunnar, minireningsverk, tankar och fosforfällor med filtermaterial i lösvikt, som kräver tillstånd, *bör* avstånd mellan uppställningsplats för slamsugningsfordon och slamavskiljare, brunn, tank, fosforfälla eller anslutningspunkt inte överstiga 10 meter. Avståndet ska inte överstiga 20 meter. Med avstånd menas den längd på slang som krävs inklusive den del som leder ner i slamanläggningen.
- Vidare krävs att en ansökan om tillstånd för enskilt avlopp görs hos Miljöförvaltningen på Uppsala Kommun.

Arbetsmiljö

Övergripande

Avfallsutrymmens utformning och placering har stor inverkan på hämtningspersonalens arbetsmiljö. Fel planerat kan avfallsutrymmen och dess omgivande trafiklösningar leda till tungt fysiskt arbete, medföra risk för olyckor och förslitningsskador samt öka skadlig stress.

Arbetsmiljölagens bestämmelser gäller även arbetsmiljön i och i anslutning till avfallsutrymmen. Om arbetsmiljökraven inte följs kan Arbetsmiljöverket, alternativt entreprenörens skyddsombud, stoppa avfallshämtningen fram till dess att åtgärder vidtagits på platsen.

Trygghet vid avfallsutrymmen

Avfallsutrymmens utformning och placering inom hela planområdet eller fastigheten ska kännas tryggt. Exempelvis är ljusinsläpp och belysning (såväl utanför som inne i avfallsutrymmet) en viktig aspekt som påverkar hur avfallsutrymmet upplevs och kan öka trygghetskänslan vid lämning av avfall.

Tillgänglighet

Avfallsutrymmen ska placeras så att dessa är tillgängligt för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga. Exempel på aspekter som behöver beaktas är dörrars utformning, gångvägar, ytor i avfallsutrymme och nivåskillnader.

Referensmaterial för Stadsbyggnadsförvaltningen (SBF) och andra intressenter för detaljplaner

Syfte och användning

Det finns ett antal intressenter som berörs av avfallsfrågor i detaljplaner. Några av dessa är planhandläggare, exploatörer, byggherrar, projektörer och fastighetsägare.

Detta övergripande material kan användas av SBF (planhandläggare, annan från Uppsala Kommun) eller andra intressenter som är involverad vid framtagande av detaljplaner.

Renhållningsföreskrifter för Uppsala Kommun

Avfallshantering styrs utifrån bestämmelser i Miljöbalken, Avfallsförordning, EU Avfallspaket, andra författningar och Uppsala Kommuns Renhållningsföreskrifterna. Den senare finns som klickbar länk under bilagor till detta dokument. I denna finns det angivet ansvarsfördelningen rörande avfallshanteringen i Uppsala Kommun.

Avfallstrappan

Avfallstrappan styr hur vi ska tänka om hur vi ska ta hand om avfallet. På detaljplanenivå skapar vi förutsättningar för detta, genom att tänka på ändamålsenliga ytor och anläggningar som behövs för ett hållbart samhälle.

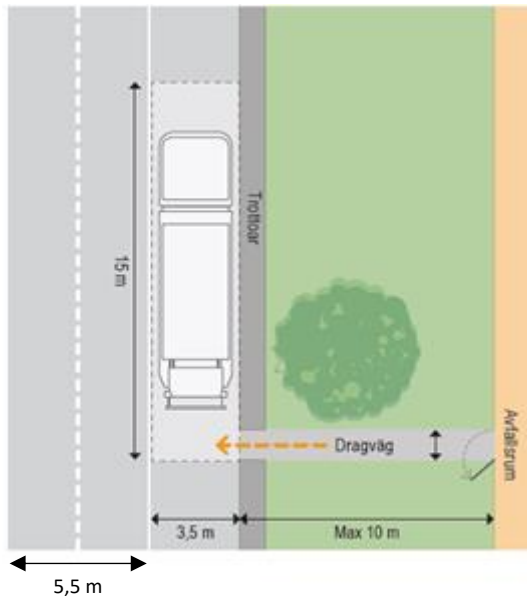

Avfallstrappan

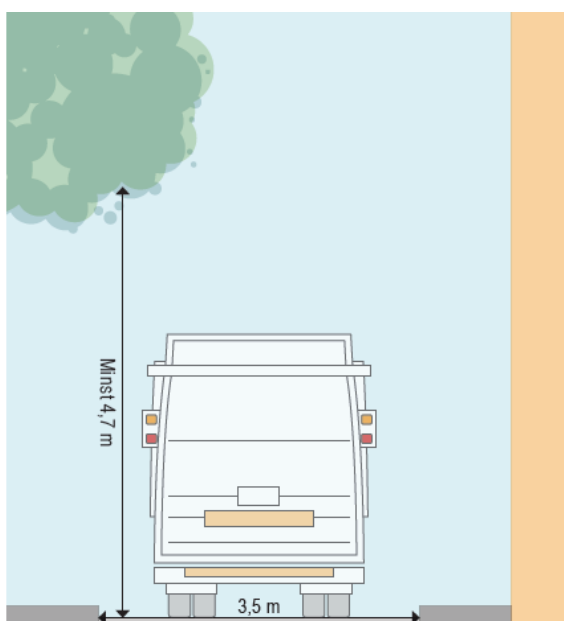
Angöring, transportvägar och dragvägar

- Transportvägarna för avfallsfordon i planområdet ska ha en bredd om minst 3,5 meter vid enkelriktad trafik och minst 5,5 meter vid mötande trafik (*Bild 2*).
- Vägar i planområdet där avfallsfordon ska framföras ska klara tung trafik (minst bärighetsklass 2).
- Avståndet mellan uppställningsplatser för avfallsfordon och avfallsutrymmet ska vara maximalt 10 meter (*Bild 2*).

Bild 2 Transportväg

- Träd eller annan växtlighet ska inte inkräkta på vägbredden.
- Frihöjden ska vara minst 4,7 meter där avfallsfordon ska framföras (*Bild 3*).

Bild 3 Frihöjd

- Avfallshämtning ska kunna utföras utan backningsrörelser.
- Längs med gator med ett högt trafikflöde kan angöringsplatser för avfallsfordon behövas. Dessa angöringsplatser kan inte kombineras med vanlig fordonsparkering. Angöringsplatserna ska inte vara skymda av kurvor eller backkrön.
- Gathörn/kurvor behöver vara utformade och tillräckliga för att klara av ett större fordon (exempelvis avfallsfordon). Vid behov kan "körspår" behöva kompletteras i planhandlingen för att påvisa att detta krav uppfylls.
- Dragvägen mellan avfallsfordon och avfallsutrymme ska vara hårdgjord och utan nivåskillnad vilket innebär att eventuell kantsten kan behöva fasas av.
- Vid behov ska vändplatser anordnas för vändning av avfallsfordon (*Bild 4*).

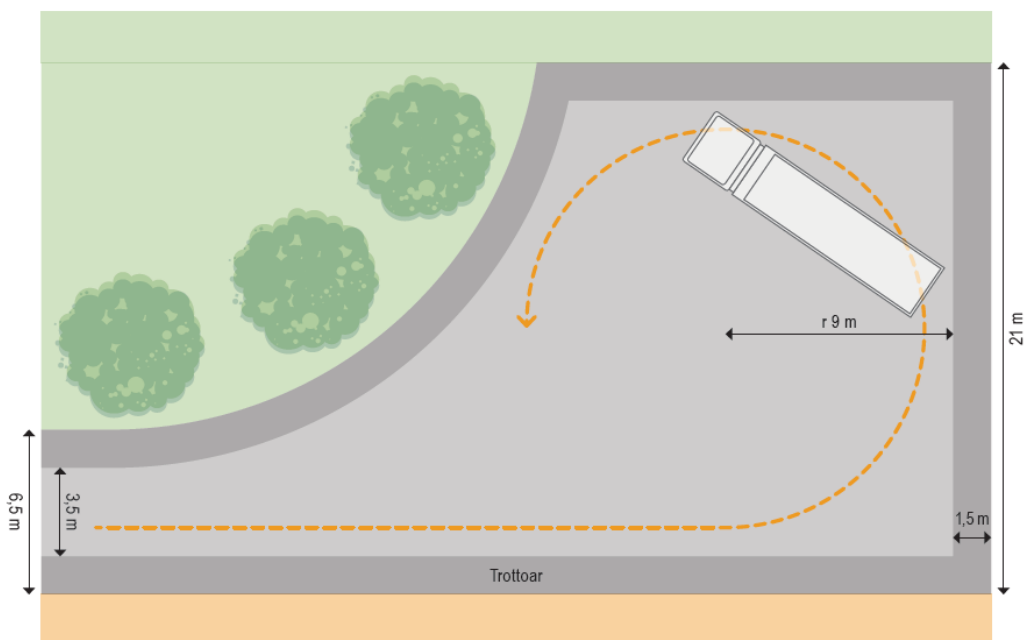

Bild 4 Vändplats

- För planområden där andra typer av insamlingssystem planeras (exempelvis underjordsbehållare, matavfallstankar och fettavskiljare) så gäller ytterligare specifika krav (se mer under *rubrik Avfallssystem* eller Uppsala Kommun Renhållningsföreskrifter eller kontakta hushållsavfallssektionen).
- Trafiksäkerheten är viktig vid fastigheten men även längs med hela tillfartsvägen in till fastigheten. I detaljplaner med förskolor och skolor är det extra viktigt att tänka på att den tunga trafiken, exempelvis att avfallshämtning är avskild från skolområden där barn vistas. Ovanstående gäller även andra ytor för lek, exempelvis lekplatser där barn också vistas.
- Kontroll och bedömning om den aktuella detaljplanen påverkar framkomlighet vid angränsade fastigheter (ej tillhörande detaljplanen) till planområdet ska göras. Om det finns en påverkan så behöver även dessa frågor lösas.
- Uppsala Vatten kan inte styra avfallsfordonen till att trafikerats under endast specifika tider.

- Anpassning till specifika mindre avfallsfordon görs inte. Detaljplanen måste därför ta hänsyn till att alla storlekar på avfallsfordon ska kunna framföras.
- Avfallshämtning måste ske i marknivå vilket innebär att exempelvis lastkaj tillhörande verksamheter inte kan komma ifråga vid avfallshantering.

Ytor för avfall

- Kom ihåg att verksamheters behov av avfallshantering oftast skiljer sig åt gentemot bostäder, både i avseende yta och antal avfallsfraktioner.
- Tillräckliga ytor behöver finnas för avfallshantering inom hela planområdet. Detta för att skapa förutsättningar för återanvändning, utsortering och övrig avfallshantering, vilket bidrar till ett hållbart samhälle.
- Platser för återvinningsstationer inom planområdet behöver ses över och vid behov planeras in.
- Avfallsutrymmens utformning och placering inom hela planområdet ska kännas tryggt.
- Ett nytt nationellt insamlingssystem för fastighetsnära insamling är planerat att träda i kraft 2023 men det är ännu inte fastställt hur detta kommer att se ut och hur detta kan komma att påverka fysisk planering. Kontrollera med Hushållsavfallssektionen på Uppsala Vatten för det senast i denna fråga.
- För frågor kontakta Uppsala Vattens Hushållsavfallssektion.

[Till checklista](#)

Checklistor och kontrollmaterial för Stadsbyggnadsförvaltningen och andra intressenter rörande detaljplan

Syfte och användning

Detta material kan användas av SBF (planhandläggare, annan från Uppsala Kommun som är involverad i detaljplanearbete eller annan intressent). Till skillnad mot referensmaterialet så är detta mer fokuserat på checklistor för att säkerställa att man har tänkt på allt.

Moment	Kraven uppfylls	Kommentar och eventuella avsteg
Processen		
Detaljplan – Uppsala Vatten avfallsorganisation har <u>vid behov</u> kontaktats i förarbeten (startmöten eller liknande)		
Samråd – Uppsala Vatten avfallsorganisation har yttrat sig		
Granskning - Uppsala Vatten avfallsorganisation har yttrat sig		
Krav som gäller för alla typer av avfallssystem		
Tillräckliga ytor och övriga förutsättningar bedöms finnas för att utsortering och insamling av avfall ska kunna ske i hela planområdet. Detta för att sträva högre upp i Avfallstrappan.		
Förutsättningar finns för tillräckligt stora uppställningsplatser för avfallsfordon inom planområdet (enligt referensmaterialet).		
Dragväg för avfallskärl mellan avfallsfordon och avfallsutrymme bedöms kunna ske inom maximalt 10 meter (utifrån planerad bebyggelse och gators utformning)		
Växtlighet längs med gatorna i planområdet inkräktar inte på framkomligheten för avfallsfordon.		
Avfallshämtning kan ske i planområdet utan backningsrörelse		
Angöringsmöjligheter finns för avfallsfordon inom planområdet och dessa är inte i kombination med parkering.		
Där genomfartstrafik inte är möjlig för avfallsfordon ska vändplatser finnas med minst 21 meter i diameter.		
Transportvägar för avfallsfordon ska vara minst 3,5 meter breda vid enkelriktad trafik och minst 5,5 meter vid mötande trafik.		
Vägarna där avfallsfordon ska framföras ska klara tung trafik (minst bärighetsklass 2)		

Om avfallssystem som underjordsbehållare, matavfalltank, matavfall i kombitank eller container ska finnas i planområdet. Uppfylls förutsättningarna för dessa?		
Medför detaljplanen en påverkan på angränsade områden (exempelvis för fastigheter ej tillhörande detaljplanen). Är det säkerställt att framkomligheten fungerar även i dessa områden efter detaljplanens genomförande?		
Det krävs <u>inte</u> specialfordon för avfallshämtning inom planområdet		
Det krävs <u>inte</u> anpassade hämtningstider för avfall inom planområdet		
Finns det planerade förskolor eller skolor i planområdet och har i så fall trafiksäkerheten för tyngre fordon beaktats vid dessa platser?		
Ytor/områden för avfallshantering ska kännas trygga. Exempelvis tas hänsyn till belysning och andra trygghetsskapande faktorer.		

[Till referensmaterial](#)

Referensmaterial för Stadsbyggnadsförvaltningen (SBF) och andra intressenter för arbete med bygglov

Syfte och användning

Det finns ett antal intressenter som berörs av avfallsfrågor i bygglovsärenden. Några av dessa är bygglovshandläggare, exploitörer, byggherrar och fastighetsägare. Bygglovsansökan kan variera i omfattning vilket gör att behovet av information kan variera.

Detta övergripande material kan användas av SBF (bygglovshandläggare eller annan från Uppsala Kommun som är involverad i bygglovsarbetet) eller sökande av bygglov.

Renhållningsföreskrifter för Uppsala Kommun

Avfallshantering styrs utifrån bestämmelser i Miljöbalken, Avfallsförordning, andra författningar och Renhållningsföreskrifterna för Uppsala Kommun. Uppsalas Renhållningsföreskrifter finns som klickbar länk under bilagor i detta dokument. I denna finns det angivet ansvarsfördelningen rörande avfallshanteringen i Uppsala Kommun. För de avfallsslag som finns angivna i föreskrifterna så ligger det på fastighetsägaren att sortera ut dessa och hålla dessa åtskilda. För att uppfylla de krav som ställs på fastighetsägaren så är det viktigt att sökande inför ansökan om bygglov går igenom de krav som ställs och säkerställer att man uppfyller dessa.

Avfallstrappan

Avfallstrappan styr hur vi ska tänka om hur vi ska ta hand om avfallet. På bygglovsnivå skapar vi förutsättningar för detta, genom att avsätta och utforma ändamålsenliga ytor och anläggningar som behövs för ett hållbart samhälle.

Avfallstrappan

Angöring, transportvägar och dragvägar

- Transportvägarna för avfallsfordon ska ha en bredd om minst 3,5 meter vid enkelriktad trafik och minst 5,5 meter vid mötande trafik (*Bild 2*).
- Vägar där avfallsfordon ska framföras ska klara tung trafik (minst bärighetsklass 2).
- Avståndet mellan uppställningsplatsen för avfallsfordon och avfallsutrymmet ska vara maximalt 10 meter (*Bild 2*). Dragvägen ska vara plan och hårdgjord. Lutning på dragvägen ska inte överstiga 1:20 för att belastningen ska vara acceptabel.

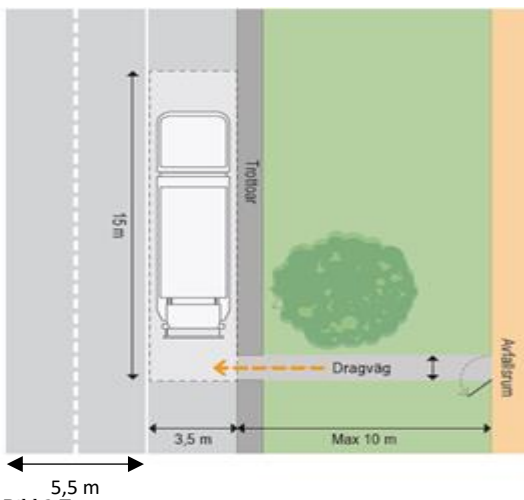

Bild 2 Transportväg

- Träd eller annan växtlighet ska inte inkräkta på vägbredden.
- Frihöjden ska vara minst 4,7 meter där avfallsfordon ska framföras (*Bild 3*).

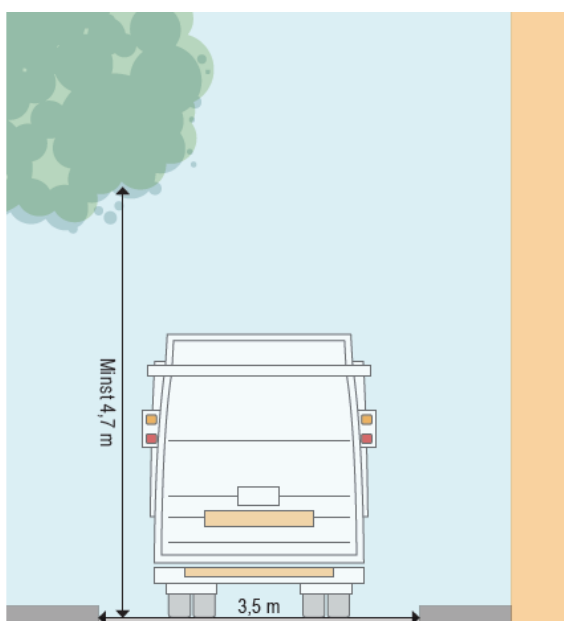

Bild 3 Frihöjd

- Avfallshämtning ska kunna utföras utan backningsrörelser.
- Längs med gator med ett högt trafikflöde kan angöringsplatser för avfallsfordon behövas. Dessa angöringsplatser kan inte kombineras med vanlig fordonsparkering. Angöringsplatserna ska inte vara skymda av kurvor eller backkrön.
- Gathörn/kurvor behöver vara utformade och tillräckliga för att klara av ett större fordon (exempelvis avfallsfordon). Vid behov kan "körspår" behöva kompletteras i bygglovshandlingen för att påvisa att detta uppfylls.
- Dragvägen mellan avfallsfordon och avfallsutrymme ska vara hårdgjord och nivåskillnader ska undvikas vilket innebär att eventuell kantsten kan behöva fasas av.
- Ramp ska undvikas i största möjliga mån. I de fall där dessa inte kan undvikas *bör* lutningen inte överstiga 1:20 och *får inte* överstiga 1:12. Eventuella vilplan ska vara minst 2 meter långa. En bredd på minst 1,3 meter krävs. Ett avåkningsskydd på minst 40 mm behövs om det finns nivåskillnader mot omgivningen.
- Vid behov ska vändplatser anordnas för vändning av avfallsfordon (*Bild 4 och 5*).

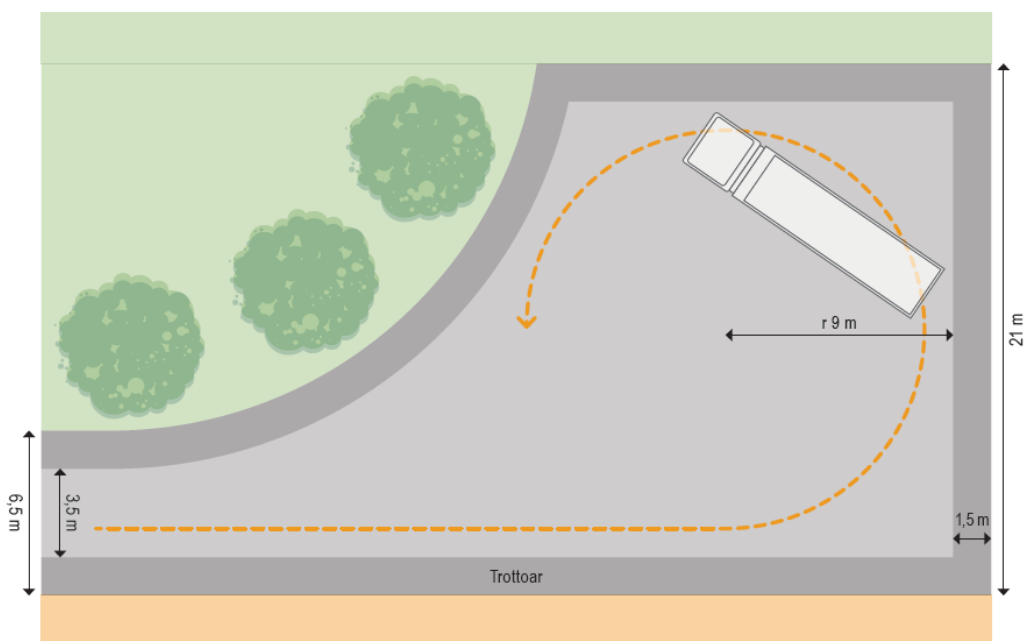

Bild 4 Vändplats

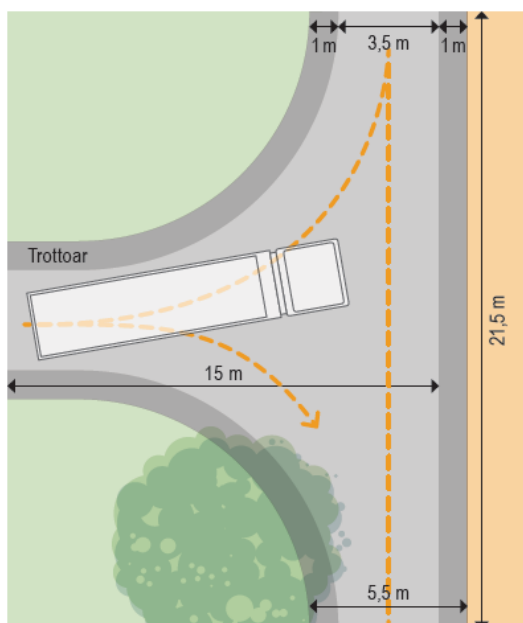

Bild 5 T-korsvändning

- För fastigheter där andra typer av insamlingssystem planeras (exempelvis underjordsbehållare) så gäller ytterligare specifika krav (se Uppsala Kommun Renhållningsföreskrifter eller se beskrivning ovan under rubriken *Avfallssystem*).
- Trafiksäkerheten är viktig vid fastigheten men även längs med hela tillfartsvägen in till fastigheten. I bygglovsärenden med förskolor och skolor är det extra viktigt att tänka på att den tunga trafiken, exempelvis att avfallshämtning är avskild från skolområdet där barn vistas. Ovanstående gäller även andra ytor för lek där barn också vistas.
- Det är också viktigt att kontrollera och bedöma om det aktuella bygglovets påverkan framkomlighet vid angränsade fastigheter. Om så är fallet så behöver även dessa frågor lösas.
- Uppsala Vatten kan inte styra avfallsfordonen till att trafikeras under endast vissa tider.
- Anpassning till specifika mindre avfallsfordon görs inte. Bygglovsansökan måste därför ta hänsyn till att alla storlekar på avfallsfordon ska kunna framföras.
- Kombitankar för matavfall och fett kan komma att innebära specifika krav för tömning av just dessa. Dessa finns i korthet beskrivet ovan under rubriken *Avfallssystem*. Kontakta Uppsala Vatten hushållsavfallssektionen för ytterligare råd och beskrivning av dessa krav.
- Avfallshämtning måste ske i marknivå vilket innebär att exempelvis lastkaj tillhörande verksamheter inte kan komma ifråga vid avfallshantering.
- I Uppsala Kommun Renhållningsföreskrifter finns specificerat ansvarsfördelning och om vad som ska sorteras ut.
- Kom ihåg att verksamheters behov av avfallshantering oftast skiljer sig åt gentemot bostäder, både i avseende yta och avfallsfraktioner.
- Ett nytt nationellt insamlingssystem för fastighetsnära insamling är planerat att träda i kraft 2023 men det är ännu inte fastställt hur detta kommer att se ut och

hur detta kan komma att påverka fysiska planering. Kontrollera med Uppsala Vattens Hushållsavfallssektion för det senast i denna fråga.

- För frågor kontakta Hushållsavfallssektionen på Uppsala Vatten.

Dimensionering

Behovet av utsortering styrs utifrån vilka avfallsslag som uppkommer inom fastigheten. Avfall Sverige har tagit fram en schablon som kan användas som underlag vid dimensionering av avfallsutrymmen, se nedan. Observera att mängderna kan variera stort beroende på förutsättningarna och att dessa schabloner därför endast bör användas som en vägledning. Det är viktigt att tillräckliga ytor finns vid fastigheten för denna utsortering. Vi rekommenderar att man hellre tar till lite för mycket än för lite när man planerar för ett nytt avfallsutrymme. Genom detta ger man även utrymme för eventuella ytterligare framtida krav på sortering.

Liter/vecka	Per Lägenhet	Per boende på äldreboende	Per barn på skola	Per blöjbarn på förskola
Returpapper	10–15	3–5	3–5	1
Pappersförpackningar	30–35	5–10	1–2	1–2
Plastförpackningar	15–20	5–10	1	1
Metallförpackningar	2	1	0,5	0,5
Färgade glasförpackningar	2	0,5	Nära noll	Nära noll
Ofärgade glasförpackningar	2	1	0,5–1	0,5–1
Matavfall	10–15	5–10	2	2
Restavfall	40–50	80–90	5	15–20
Grovavfall	0,13 kvm golvyta	-	-	-

Liter/vecka	Per anställd på kontor	Per anställd i butiker (ej mat)	Per anställd i matbutiker
Returpapper	5–10	7–12	50
Pappersförpackningar	1–10	65–270, merparten Wellpapp	140, merparten Wellpapp
Plastförpackningar	3–5	30–40	45
Metallförpackningar	<0,5	4–5	4
Färgade glasförpackningar	Nära noll	-	-
Ofärgade glasförpackningar	Nära noll	-	-
Matavfall	2	2	10–15
Restavfall	10–15	Varierar	Varierar

Utformning av avfallutrymme

Avfallskärl kan förekomma ståendes utomhus, i kärlskåp eller i miljörum. Det är viktigt att tänka på att tillräckliga ytor skapas för de avfallsslag som ska sorteras ut inom fastigheten. Ny lagstiftning innebär att upp till åtta avfallsfraktioner behöver kunna samlas in bostadsnära. Detta för att skapa förutsättningar för återanvändning, utsortering och övrig avfallshantering, vilket bidrar till ett hållbart samhälle. Att bland annat tänka på är:

- Dörrbredden på miljörummet ska vara minst 1,2 meter.
- Dörrstopp eller annan uppställningsanordning för dörr ska finnas.
- Den fria golvytan mellan avfallskärl ska vara minst 1,5 meter.
- Kärlen ska placeras så att draghandtaget på kärlet kan nås från gången (den fria gångytan).
- Avståndet mellan varje avfallskärl ska vara minst 6 cm på vardera sida.
- En ståhöjd av minst 2,1 meter inne i miljörummet.
- En avbärarlist kan med fördel placeras på en höjd av 0,95–1,25 meter. Denna motverkar framtida skador på innerväggar.
- Det ska inte finnas trösklar, trappsteg eller andra hinder i avfallsutrymmet.
- Man bör eftersträva en trygghetskänsla i avfallsutrymmet med hjälp av exempelvis bra belysning (såväl utanför som inne i avfallsutrymmet) och förse byggnaden med fönster.
- Tillkommande krav kan finnas från exempelvis Miljöförvaltningen och brandmyndighet rörande exempelvis lukt och buller. Kontrollera detta med bygglovsavdelningen på Uppsala Kommun.

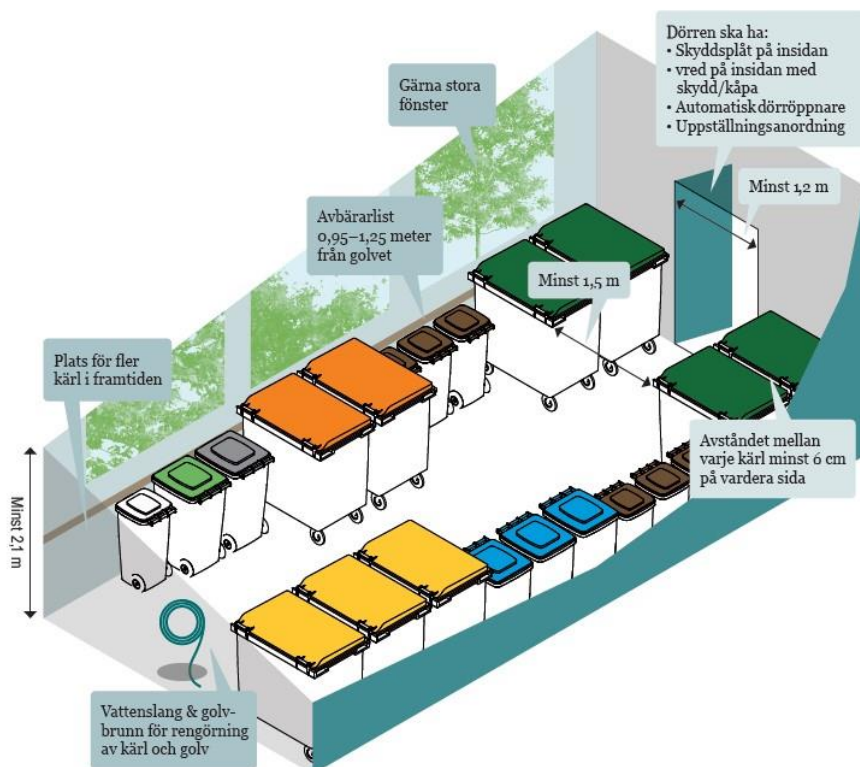

Bild 4 Avfallsutrymme

Avfallshantering under byggtid

Det är viktigt att avfallshantering kan ske under byggtiden, och blir aktuellt i de bygglovsärenden där exempelvis inflyttning sker etappvis och där byggnation efter inflyttning fortsatt sker i kommande etapper. Kraven på framkomlighet gäller även här vilket innebär att det behöver säkerställas att kraven uppfylls. Detta kan medföra behov av temporära lösningar i form av exempelvis tillfälliga vändytor eller temporär placering av avfallskärl.

[Till checklista](#)

Checklistor och kontrollmaterial för Stadsbyggnadsförvaltningen och andra intressenter för bygglov

Syfte och användning

Detta material kan användas av SBF (bygglovshandläggare, annan från Uppsala Kommun som är involverad i bygglovsarbetet eller annan intressent). Till skillnad mot referensmaterialet så är detta mer fokuserat på checklistor för att säkerställa att man har tänkt på allt. Materialet kan även användas på befintliga fastigheter som en egenkontroll.

Moment	Kraven uppfylls	Kommentar och eventuella avsteg
Processen		
Bygglov – Uppsala Vatten avfallsorganisation har <u>vid behov</u> kontaktats i förarbeten		
Byggande – bestämmelserna följs		
Bygglov, Uppsala Vatten har yttrat sig rörande bygglovet		
Slutbedömning och slutbesiktning kommer att göras.		
Krav som gäller för alla typer av avfallssystem		
Tillräckliga ytor och övriga förutsättningar bedöms finnas för att utsortering (enligt Renhållningsföreskrifterna för Uppsala Kommun) och insamling av avfall kan ske vid fastigheten. Detta för att sträva högre upp i Avfallstrappan.		
Förutsättningar finns för tillräckligt stora uppställningsplatser för avfallsfordon inom eller invid fastigheten (enligt referensmaterialet).		
Dragväg för avfallskärl mellan avfallsfordon och avfallsutrymme är maximalt 10 meter (utifrån planerad bebyggelse och gators utformning).		
Växtlighet längs med tillfartsvägar och vid avfallsutrymmet inkräktar inte på framkomligheten för avfallsfordon (enligt referensmaterialet).		
Avfallshämtning kan ske vid fastigheten utan backningsrörelse.		
Angöringsmöjligheter finns för avfallsfordon inom eller invid fastigheten och dessa är inte kombinerade med parkering.		
Där genomfartstrafik inte är möjlig för avfallsfordon ska vändplatser finnas av minst 21 meter eller yta för T-korsvändning med mått enligt referensmaterialet.		
Transportvägar för avfallsfordon ska vara minst 3,5 meter breda vid enkelriktad trafik och minst 5,5 meter vid mötande trafik.		

Vägarna där avfallsfordon ska framföras ska klara tung trafik (minst bärighetsklass 2)		
Om avfallssystem som underjordsbehållare, matavfalltank, matavfall i kombitank eller container ska finnas vid fastigheten, uppfylls då kraven på dessa enligt referensmaterialet?		
Medför bygglovet en påverkan på angränsade fastigheter. Är det då säkerställt att framkomligheten fungerar även där efter byggnation?		
Det <u>krävs inte</u> specialfordon för avfallshämtning vid fastigheten.		
Det <u>krävs inte</u> anpassade hämtningstider för avfall inom planområdet		
Finns planerade förskolor eller skolor och har i så fall trafiksäkerheten för tyngre fordon beaktats vid dessa?		
Alla avfallsslag som finns med i Renhållningsföreskrifterna för Uppsala Kommun sorteras ut vid fastigheten.		
Om inflyttning ska ske etappvis, uppfylls kraven på avfallshantering under byggtid?		
Alla krav på utformning av avfallsutrymmet uppfylls.		
Trygghet för de som lämnar sitt avfall har tagits med i utformningen. Exempelvis ljusinsläpp med fönster och belysning både inne och utanför avfallsutrymmet.		

[Till referensmaterial](#)

Bilagor

Klicka på bilden nedan för att komma till Renhållningsföreskrifterna

Renhållningsföreskrifter för Uppsala kommun
